

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	28
--	----

II. Zadatci:

	12
--	----

Ukupni broj bodova:

	40
--	----

Članovi županijskog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Škola i mjesto održavanja natjecanja: _____

Županija: _____

5. ožujka 2020.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

Marcus Tullius Cicero, Cato Maior de senectute, 21-22

Ciceron na primjerima dokazuje zašto ne stoji primjedba da u starosti pamćenje slabi.

At memoria minuitur. Credo, nisi eam exerceas, aut etiam si sis natura tardior. Themistocles omnium civium perceperat nomina; num igitur censetis eum, cum aetate processisset, qui Aristides esset Lysimachum salutare solitum?¹ Equidem non modo eos novi qui sunt,² sed eorum patres etiam et avos, nec sepulcra legens vereor, quod aiunt,³ ne memoriam perdam,⁴ his enim ipsis legendis⁵ in memoriam redeo mortuorum. Nec vero quemquam senem audivi oblitum⁶ quo loco thesaurum obruisset. Omnia quae curant, meminerunt: vadimonia⁷ constituta, quis sibi,⁸ cui ipsi debeant. Quid⁹ iuris consulti,¹⁰ quid pontifices, quid augures, quid philosophi senes?¹¹ Quam multa meminerunt! Manent ingenia senibus, modo¹² permaneat studium et industria, neque ea solum in claris et honoratis viris, sed in vita etiam privata et quiete.

KOMENTAR:

¹ **num... solitum** – POREDAJ: num igitur censetis eum (Themistoclem) solitum [esse] salutare Lysimachum [eum] qui esset Aristides; **aetate procedere** = senescere; **salutare** – nazivati (koga imenom)

² **sunt** = vivunt

³ **quod aiunt** = sicut aiunt

⁴ **ne memoriam perdam** – *Vjerovalo se da se čitanjem nadgrobnih spomenika i starih spisa gubi pamćenje, tj. zaboravlja sadašnjost.*

⁵ **his enim ipsis legendis** = haec enim ipsa (sepulcra) legens

⁶ **oblitum** – oblitum [esse]

⁷ **vadimonium** – sudsko ročište

⁸ **quis sibi** – quis sibi [debeat]

⁹ **quid** – PREVEDI: što reći za... / što je s...

¹⁰ **iuris consultus** – pravnik

¹¹ **senes** – *odnosi se na sva nabrojana zanimanja u rečenici*

¹² **modo** = dummodo tj. samo ako, samo da

	maks. 28
--	-----------------

[illegible]

II. ZADATCI

1. Navedi tražene padeže zadanih sintagmi.

a) **quemquam senem** – genitiv singulara, b) **his ipsis** – dativ singulara

		maks. 2
--	--	---------

2. Navedi u istom rodu, broju i padežu komparativ pridjeva u sintagmi **in vita quieta**.

		maks. 1
--	--	---------

3. Promijeni glagolski način zadanih oblika – zadrži isto lice, broj, vrijeme i stanje.

a) **vereor**, b) **obruisset**

		maks. 2
--	--	---------

4. Odredi koju službu u rečenici ima podcrtani izraz.

Nec vero quemquam senem audivi oblitum quo loco thesaurum obruisset.

		maks. 1
--	--	---------

5. Preoblikuj zadanu rečenicu u konstrukciju koju traži navedeni glavni glagol.

Memoria minuitur.

Videtur...

		maks. 2
--	--	---------

6. Zaokruži slovo ispred naziva djela kojemu Ciceron nije autor.

a) De officiis b) Pro Archia c) De beneficiis d) Pro Milone

		maks. 1
--	--	---------

7. Dopuni rečenicu odgovarajućim podacima.

Četrnaest govora kojima osuđuje _____ Ciceron naziva »Filipikama« po uzoru na govore kojima se tri stoljeća ranije na Filipa II. Makedonskog obrušio _____.

		maks. 2
--	--	---------

8. Navedi naziv za stilsku figuru ponavljanja jedne ili više istih riječi na početku uzastopnih stihova, rečenica ili dijelova rečenice (usp. *Quid iuris consulti, quid pontifices, quid augures, quid philosophi senes?*).

		maks. 1
--	--	---------

	maks. 12
--	-----------------

RJEŠENJA**I. PRIJEVOD**

At memoria minuitur.	Ali sjećanje se smanjuje (slabi).	1
Credo, nisi eam exerceas,	Vjerujem, ako ga ne vježbaš (ne bi vježbao)	1
aut etiam si sis natura tardior.	ili štoviše ako si (ako bi bio) sporiji (gluplji) po prirodi.	1
Themistocles omnium civium perceperat nomina;	Temistoklo je [bio] naučio imena svih građana.	1
num igitur censetis	Zar dakle mislite	1
eum... Lysimachum salutare solitum	da je on obično nazivao (običavao nazivati) Lisimahom (pozdravljao kao Lisimaha)	1
qui Aristides esset	onoga koji je bio Aristid	1
cum aetate processisset?	kad je ostario?	1
Equidem non modo eos novi qui sunt,	Doista, ne samo da poznajem one koji jesu (koji su živi)	1
sed eorum patres etiam et avos,	nego čak i njihove očeve i djedove,	1
nec sepulcra legens vereor,	i ne bojim se čitajući nadgrobne spomenike	1
ne memoriam perdam,	da ne izgubim (da ću izgubiti) pamćenje,	1
quod aiunt;	[kao] što kažu.	1
his enim ipsis legendis	Naime, upravo njih (njih same) čitajući	1
in memoriam redeo mortuorum.	vraćam se sjećanju na mrtve.	1
Nec vero... audivi	I uistinu nisam čuo	1
quemquam senem... oblitum	da je ijedan starac zaboravio	1
quo loco thesaurum obruisset.	na kojem je mjestu (gdje) zakopao blago.	1
Omnia quae curant, meminerunt:	Sve za što se brinu (što im je važno), [to] pamte:	1
vadimonia constituta,	zakazana (određena) sudska ročišta,	1
quis sibi, cui ipsi debeant.	tko je njima dužan, a komu oni (sami).	1
Quid iuris consulti... senes, quid pontifices,	Što reći za starce pravnike, što za svećenike,	1
quid augures, quid philosophi?	što za augure, što za filozofe?	1
Quam multa meminerunt!	Kako mnogo [toga] pamte!	1
Manent ingenia senibus,	Ostaje (traje) oštroumlje starcima,	1
modo permaneat studium et industria,	samo ako ostane (potraje) revnost i marljivost,	1
neque ea solum in claris et honoratis viris,	i to ne samo (ne samo ona) u slavni i uglednih ljudi	1
sed in vita etiam privata et quieta.	nego također u privatnom i mirnom životu.	1

Prijevod: 28

II. ZADATCI

1. cuiusquam senis (1); huic ipsi (1)	2
2. quietiore (<i>priznati i quietiori</i>)	1
3. verear; obruerat	2
4. priložna oznaka [mjesta]	1
5. memoria (1) minui (1)	2
6. c)	1
7. [Marka] Antonija, Demosten	2
8. anafora	1

Zadaci: 12

Ukupno: 40